

**Marek Pavlík
Tomáš Rosenmayer**

**EKONOMICKÉ VÝSLEDKY
POLITICKÝCH STRAN
A HNUTÍ V ROCE 2004**

**Projekt Ekonomika
politických stran a hnutí**

**CENTRUM PRO VÝZKUM
NEZISKOVÉHO SEKTORU**

EKONOMICKÉ VÝSLEDKY POLITICKÝCH STRAN A Hnutí V ROCE 2004

Projekt Ekonomika politických stran a hnutí

Ing. Marek Pavlík

Ing. Tomáš Rosenmayer

©Centrum pro výzkum neziskového sektoru, Brno, duben 2006

ISBN 80-239-6975-7

Obsah

ÚVOD	2
1 Výzkumný projekt Ekonomika politických stran a hnutí	3
1.1 Cíle výzkumného projektu	3
1.2 Harmonogram	3
1.3 Registrované politické strany a hnutí	3
1.4 Plnění zákonné povinnosti.....	3
2 Sběr a zpracování dat	4
2.1 Sběr dat.....	4
2.2 Typologie politických stran a hnutí	4
3 Aktiva a pasiva	5
3.1 Údaje aktiva	5
3.2 Údaje pasiva.....	6
3.3 Analýza aktiv.....	6
4 Výnosy a příjmy	7
4.1 Údaje	7
4.2 Analýza příjmů.....	8
5 Náklady a výdaje	10
5.1 Údaje	10
5.2 Analýza výdajů a hospodářského výsledku.....	11
6 Srovnání hospodaření politických stran a hnutí v letech 2003 a 2004	13
6.1 Základní ukazatele	13
6.2 Aktiva	14
6.3 Výnosy.....	15
6.4 Náklady.....	17
6.5 Výsledek hospodaření.....	17
ZÁVĚR	18
Příloha 1 Státní příspěvky na činnost a na volby v roce 2004	19
Příloha 2 Seznam politických stran a hnutí činných k 31. 12. 2004	21
Příloha 3 Přehled o celkových příjmech a o výdajích politické strany / politického hnutí	23

ÚVOD

Výzkumný projekt *Ekonomika politických stran a hnutí* je součástí dlouhodobého úsilí Centra pro výzkum neziskového sektoru (CVNS), které si klade za cíl postupně zmapovat neziskový sektor v České republice. CVNS v minulém roce vydalo publikaci pod názvem „*Ekonomické výsledky politických stran a hnutí v roce 2003*“, která poprvé přinesla ucelené výsledky o hospodaření všech politických subjektů.

Již krátce po vydání publikace jsme se rozhodli ve zmapování hospodaření politických stran a hnutí pokračovat, čímž se tento výzkumný projekt stal v našem úsilí o zmapování neziskového sektoru ojedinělý. Očekávali jsme, že volební rok se výrazně promítne do hospodaření jednotlivých politických stran a hnutí. Zatímco v roce 2003 se žádné volby v České republice nekonaly, v roce 2004 šli občané k volbám hned třikrát: k volbám do Evropského parlamentu, k doplňovacím volbám do senátu a konečně k volbám do krajských zastupitelstev.

Publikaci, kterou nyní čtenářům předkládáme, nelze brát osamoceně. Sebrané údaje vycházejí ze stejných zdrojů a jsou zpracovány podle stejné metodiky jako v minulém roce. Proto v této publikaci informace o zdrojích dat a o metodice jejich zpracování znovu nezveřejňujeme a zájemce o tuto problematiku odkazujeme na předchozí publikaci.

Naopak, oproti předchozímu roku jsme se při zpracování výsledků za rok 2004 více zaměřili na jejich analýzu, a podobně jako v případě ostatních segmentů neziskového sektoru jsme se také u politických stran a hnutí pokusili pro čtenáře vybrat ta nejzajímavější zjištění, která výzkum hospodaření politických subjektů přinesl. Činíme tak nejen při zpracování výsledků za rok 2004, ale také při srovnávání s údaji za rok 2003, protože jedním z hlavních cílů publikace „*Ekonomické výsledky politických stran a hnutí v roce 2004*“ je srovnat hospodaření politických subjektů ve volebním roce 2004 a v nevolebním roce 2003.

Doufáme, že tato publikace poslouží čtenářům k rozšíření vědomostí o hospodaření politických stran a hnutí v České republice.

Marek Pavlík

1 Výzkumný projekt Ekonomika politických stran a hnutí

Výzkumný projekt **Ekonomika politických stran a hnutí** je součástí základního výzkumného úkolu Centra pro výzkum neziskového sektoru (CVNS). Tento výzkumný úkol nese název „Projekt zmapování neziskového sektoru v České republice“ a jeho uskutečnění je plánováno na dobu tří let (2003-2006).

Tato závěrečná zpráva přímo navazuje na publikaci „Ekonomické výsledky politických stran a hnutí v roce 2003“, které je dostupná online na [www: http://www.e-cvns.cz/soubory/Ekonomicke_vysledky_PSH_2003.pdf](http://www.e-cvns.cz/soubory/Ekonomicke_vysledky_PSH_2003.pdf).

1.1 Cíle výzkumného projektu

Cíle výzkumného projektu **Ekonomika politických stran a hnutí** v roce 2004 jsou tři:

- Zpracovat a analyzovat sebrané údaje o hospodaření za rok 2004.
- Provést základní srovnání mezi údaji za roky 2003 a 2004.
- Publikovat výsledky a výstupy výzkumu.

1.2 Harmonogram

10/2005	Revize metodiky výzkumného projektu
11/2005	Sběr dat
12/2005-02/2006	Zpracování dat
02/2006	Publikování závěrečné zprávy

1.3 Registrované politické strany a hnutí

V roce 2004 byly sledovány subjekty, které vznikly na základě zákona č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a hnutích, a které vykonávaly činnost k 31. 12. 2004.

Podle údajů z Rejstříku politických stran a hnutí, který je vedený Ministerstvem vnitra (MV) a který je dostupný na internetové adrese <http://www.mvcr.cz/agenda/strany/index.html>, existovalo k 31. 12. 2004 celkem 62 stran a 28 hnutí. Aktivních subjektů bylo tedy dohromady 90, jejich seznam je uveden v příloze 2.

Údaje v Registru ekonomických subjektů (RES, viz <http://dw.czso.cz/rswj/dotaz.jsp>) se oproti rejstříku politických stran a hnutí v roce 2004 lišily ve třech případech:

- Demokratická strana sociální spravedlnosti evidovaná v rejstříku MV je v RESu vedena jako Strana občanů republiky České,
- politické hnutí Tábor 2002 je v RESu evidována pod nesprávnou právní formou (701 – Sdružení, svaz, spolek, klub aj.),
- Strana Přírodního Zákona není vůbec v evidenci RES uvedena, protože nemá identifikační číslo organizace.

1.4 Plnění zákonné povinnosti

Prověření odevzdaných výročních zpráv za rok 2004 jsme provedli dne 1. listopadu 2005. **Z 90 politických stran a hnutí aktivních k 31. 12. 2004 odevzdalo výroční zprávu 71 subjektů.** Zbývajících 19 politických subjektů nesplnilo zákonnou povinnost paragrafu 18 zákona o sdružování v politických stranách a politických hnutích.

U odevzdaných výročních zpráv bylo zjišťováno, zda jsou splněny náležitosti výroční zprávy požadované zákonem. O splnění náležitostí nejlépe vypovídá tabulka 1.

Tabulka 1 Splnění náležitostí výročních zpráv v roce 2004

Ukazatel	splnilo	%
Účetní závěrka	71	100,00
Příloha k účetní závěrce	38	53,52
Zpráva auditora	70	98,59
Přehled o příjmech a výdajích	70	98,59
Seznam darů a dárců	67	94,37

2 Sběr a zpracování dat

2.1 Sběr dat

Výroční zprávy se staly jediným zdrojem pro sběr dat o majetku, výnosech (příjmech) a nákladech (výdajích) politických stran a hnutí. Politické strany a hnutí předkládají výroční zprávu podle § 18 odst. 3 na předepsaných formulářích, jejichž vzor stanoví Ministerstvo financí ČR prováděcím předpisem. Zatímco tyto formuláře jsou připraveny spíše pro jednoduché účetnictví, politické strany a hnutí účtují podle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, v podvojném účetnictví. Formuláře ministerstva jsou obsahem přílohy 3.

2.2 Typologie politických stran a hnutí

Pro analýzu financování politických stran a hnutí bylo nutno provést rozdělení všech subjektů, o kterých jsme získali nějaké údaje, do skupin podle vymezených znaků.

Pro vytvoření konzistentních skupin byla použita tři kritéria:

1. Zastoupení politické strany nebo hnutí v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR.
2. Zastoupení politického subjektu v Senátu Parlamentu ČR nebo v krajských zastupitelstvech.
3. Výše příjmů politické strany nebo hnutí v roce 2004.

Rozhodujícím ukazatelem pro typologii politických stran a hnutí se staly jejich příjmy. Zatímco politické strany vyhovující prvnímu kritériu dostávají stálý příspěvek ze státního rozpočtu na svoji činnost, politické strany a hnutí vyhovující druhému kritériu dostávají pouze příspěvek na mandát (blíže příloha 1). Zbývající politické subjekty byly roztrženy podle skutečně získaných příjmů v roce 2004.

Tento ukazatel lépe vyjadřuje aktivitu politických stran a hnutí v daném roce, než například ukazatel aktiv, jehož výše může být ovlivněna minulými událostmi.

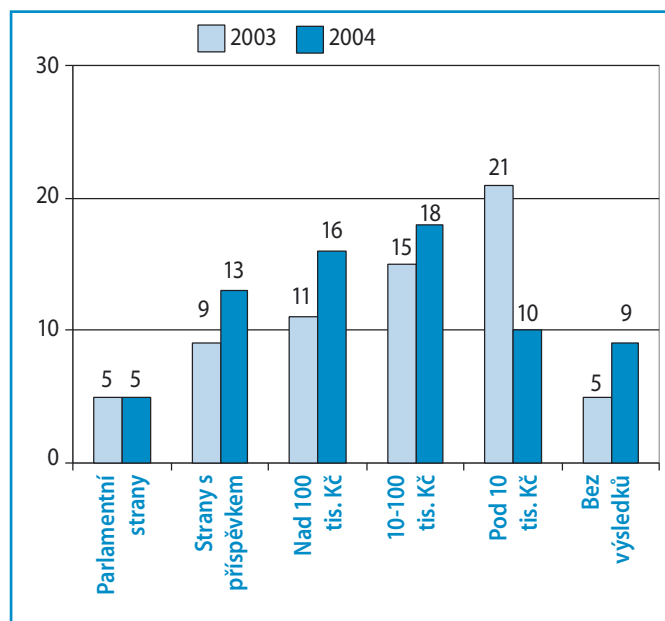
Postupným aplikováním výše uvedených tří kritérií byly politické strany a hnutí, které odevzdaly výroční zprávu, rozděleny do šesti kategorií:

1. Politické strany mající zastoupení v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR. Dále jen „**Parlamentní strany**“. Výsledky dosahované těmito stranami jsou natolik významné, že je budeme v datové části uvádět za každou stranu jednotlivě.

2. Politické strany a hnutí, které v roce 2004 obdržely příspěvek na činnost od státu. Dále jen „**Strany s příspěvkem**“.
3. Politické strany a hnutí, které v roce 2004 neobdržely příspěvek od státu a které měly v tomto roce celkový příjem nad 100 tis. Kč. Dále jen „**Nad 100 tis. Kč**“.
4. Politické strany a hnutí, které měly v roce 2004 celkový příjem v rozmezí 10 tis. – 100 tis. Kč. Dále jen „**10-100 tis. Kč**“.
5. Politické strany a hnutí, které měly v roce 2004 celkový příjem pod 10 tis. Kč. Dále jen „**Pod 10 tis. Kč**“.
6. Politické strany a hnutí, které v roce 2004 sice odevzdaly výroční zprávu (přičemž se nejedná o tzv. nulové hlášení), avšak nevykazovaly žádné výsledky (majetek, příjmy, výdaje). Protože publikování údajů o těchto politických subjektech by postrádalo smysl, nebudou zahrnuty do celkových tabulek a v datové části se již neobjeví.

Zařazení jednotlivých politických stran a hnutí do výše popsaných kategorií naleznete v příloze 2. Zařazení se oproti roku 2003 samozřejmě liší, jak ostatně naznačuje graf 1. Bližší informace naleznete v kapitole 6.

Graf 1 Srovnání četnosti podle typologie v letech 2003 a 2004

3 Aktiva a pasiva

Metodika sběru a zpracování dat byla shodná s předchozím rokem a je uvedena v publikaci „Ekonomické výsledky politických stran a hnutí v roce 2003“. Ukazatel „nemovitosti“ musel být vypočítán, proto je v textu označen kurzívou.

3.1 Údaje aktiva

ČSSD vlastnila ke konci roku 2004 *nehmotnosti* v pořizovací ceně 512 747 tis. Kč.

KDU-ČSL a **US-DEU** nezaznamenaly během roku žádné významnější majetkové změny.

KSČM vlastnila ke konci roku *nehmotnosti* v pořizovací hodnotě 128 202 tis. Kč. Záporný stav pohledávek ke konci roku byl způsoben opravnou položkou ve výši 29 883 tis. Kč.

ODS zvýšila během roku stav svých *nehmotnosti* o 117 424 tis. Kč, nicméně celkový hmotný majetek vzrostl pouze o 20 934 tis. Kč. ODS dále v průběhu roku

snížila stav svých finančních investic o 19 436 tis. Kč a stav krátkodobého majetku o 48 483 tis. Kč.

Strany s příspěvkem:

Nehmotný majetek vlastnily jen dva subjekty: Cesta změny (3 tis. Kč) a SNK sdružení nezávislých (3 tis. Kč). NEZÁVISLÍ uváděli v roce 2003 konečný stav 55 tis. Kč, nicméně v roce 2004 neuvedli žádný počáteční stav.

Hmotný majetek nad 300 tis. Kč uvedly čtyři strany a hnutí: ODA (2 390 tis. Kč), NEZÁVISLÍ (1 134 tis. Kč), SNK sdružení nezávislých (394 tis. Kč) a Hnutí nezávislých za harmonický rozvoj obcí a měst (334 tis. Kč).

Finanční majetek vyšší než 1,5 mil. Kč mělo těchto pět subjektů: SNK sdružení nezávislých (4 390 tis. Kč), ODA (3 562 tis. Kč), Zlínské hnutí nezávislých (2 474 tis. Kč), NEZÁVISLÍ (2 413 tis. Kč) a Nestraniční pro Moravu (1 924 tis. Kč).

Zásoby měli jen NEZÁVISLÍ a Nezávislí starostové pro kraj, oba subjekty shodně ve výši 37 tis. Kč.

Tabulka 2 Aktiva politických stran a hnutí k 31. 12. 2004 (v tis. Kč)

Typologie	Nehmotný majetek	Hmotný majetek	Finanční investice	Pohledávky	Finanční majetek	Ostatní aktiva	Aktiva brutto	Aktiva netto	Počet
ČSSD	559	572 763	1 000	17 809	18 281	689	611 101	537 717	1
KDU-ČSL	1 384	79 733	308	6 907	20 680	347	109 359	81 450	1
KSČM	1 263	173 739	28 839	-16 009	228 364	2 766	418 962	343 855	1
ODS	774	182 403	0	4 008	61 744	2 189	251 118	226 720	1
US-DEU	1 179	4 127	0	359	29 981	444	36 090	31 889	1
Strany s příspěvkem	6	5 240	0	1 882	17 963	96	25 187	20 820	13
Nad 100 tis. Kč	0	381	1 350	1 461	1 011	13	4 216	4 087	16
10-100 tis. Kč	0	927	0	523	3 372	9	4 831	3 913	18
Pod 10 tis. Kč	0	0	0	39	26	2	67	67	10
Celkem	5 165	1 019 313	31 497	16 979	381 422	6 555	1 460 931	1 250 518	62

Nad 100 tis. Kč:

Hmotný majetek nad 40 tis. Kč vlastnily dva subjekty: Pravý Blok (308 tis. Kč) a Sdružení pro zdraví, sport a prosperitu (48 tis. Kč). U Pravého Bloku došlo k nárůstu během roku o 252 tis. Kč.

Finanční investice evidovala jen Moravská demokratická strana (1 350 tis. Kč).

Pohledávky nad 100 tis. Kč měly tři subjekty: Moravská demokratická strana (967 tis. Kč), Sdružení pro zdraví, sport a prosperitu (220 tis. Kč) a “Sdružení nestraničků” (200 tis. Kč).

Finanční majetek nad 100 tis. Kč měly dva politické subjekty: Pravý Blok (417 tis. Kč) a Demokratická regionální strana (169 tis. Kč).

10-100 tis. Kč:

Hmotný majetek uvedlo pět subjektů: Strana za životní jistoty (487 tis. Kč), Strana demokratického socialismu (199 tis. Kč), Nezávislá iniciativa (136 tis. Kč), Hnutí samosprávné Moravy a Slezska (96 tis. Kč), Národně demokratická strana (9 tis. Kč).

Finanční majetek nad 100 tis. Kč měly dva politické subjekty: Strana za životní jistoty (2 922 tis. Kč) a Strana demokratického socialismu (297 tis. Kč).

Významnější **pohledávky** měly tyto politické subjekty: Nezávislá iniciativa (358 tis. Kč), Strana za životní jistoty (82 tis. Kč) a Strana demokratického socialismu (79 tis. Kč).

Pod 10 tis. Kč:

Finanční majetek nad 5 tis. Kč měly: Jirkov 21. století (8 tis. Kč), Nezávislí pro Prahu (6 tis. Kč) a Občanská koalice – Politický klub (5 tis. Kč). Významné **pohledávky** měla jen Občanská koalice – Politický klub (39 tis. Kč).

3.2 Údaje pasiva

Tyto politické subjekty měly ke konci roku 2004 **záporné vlastní zdroje**, tedy stav, kdy **závazky jsou vyšší než majetek**: ODA (56 286 tis. Kč), Cesta změny (6 044 tis. Kč), Česká pravice (4 207 tis. Kč), Strana zelených (3 827 tis. Kč), Evropští demokraté (3 023 tis. Kč), Občanská koalice – Politický klub (1 775 tis. Kč), Strana zdravého rozumu (1 267 tis. Kč), Volba pro město (650 tis. Kč), Sdružení pro zdraví, sport a prosperitu (580 tis. Kč), Evropská strana důstojného stáří (398 tis. Kč), Nezávislá volba (292 tis. Kč), Věci veřejné (274 tis. Kč), Liberální reformní strana (240 tis. Kč), Naděje (211 tis. Kč), „Národní strana“ (172 tis. Kč), SVOBODNÍ (49 tis. Kč), Všeobecná občanská strana (43 tis. Kč).

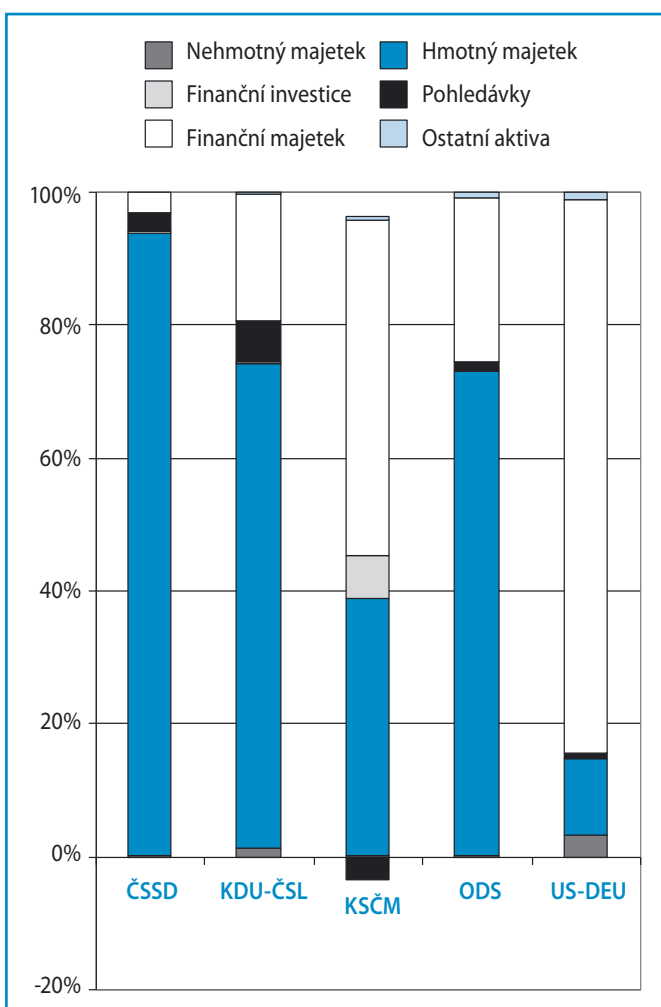
Dlouhodobé závazky evidovaly tyto politické subjekty: KDU-ČSL (64 165 tis. Kč), ODA (59 759 tis. Kč), ČSSD (18 149 tis. Kč), KSČM (7 490 tis. Kč), Strana zelených (3 313 tis. Kč), US-DEU (2 529 tis. Kč), NEZÁVISLÍ (640 tis. Kč).

3.3 Analýza aktiv

- ➔ Více než polovinu hmotného majetku v pořizovací ceně všech politických subjektů měla ke konci roku 2004 ve vlastnictví ČSSD.
- ➔ Finanční investice činila ke konci roku 2004 pouze 2,5 % na netto aktivech všech politických subjektů, přičemž 90 % tvořily finanční investice ve vlastnictví KSČM.

- ➔ Také většinu finančního majetku, téměř 60 %, měla ke konci roku 2004 ve vlastnictví KSČM.
- ➔ Hmotný majetek se na celkových brutto aktivech ČSSD ke konci roku 2004 podílel téměř 94 %.
- ➔ 94 % netto aktiv US-DEU ke konci roku 2004 bylo tvořeno finančním majetkem. Také „Strany s příspěvkem“ zaznamenaly vysoký podíl finančního majetku, konkrétně 86 %.
- ➔ Strukturu majetku v kategorii „Nad 100 tis. Kč“ ovlivňuje finanční investice Moravské demokratické strany.

Graf 2 Struktura majetku parlamentních stran ke konci roku 2004

Pozn.: Posunutí grafu do záporných hodnot u KSČM je dáno záporným stavem pohledávek.

4 Výnosy a příjmy

Metodika sběru a zpracování dat byla shodná s předchozím rokem a je uvedena v publikaci „Ekonomické výsledky politických stran a hnutí v roce 2003“. Údaje o výnosech byly čerpány z účetních závěrek politických subjektů. Údaje o příjmech byly získávány z formulářů Ministerstva financí ČR pro předkládání výroční finanční zprávy politických stran a hnutí (viz příloha 3), ukaza-tele tímto způsobem získané jsou označeny kurzívou.

4.1 Údaje

Příjmy z pořádání akcí v rámci **vlastních výkonů** uvedly všechny parlamentní strany, konkrétně **ČSSD** (3 544 tis. Kč), **ODS** (2 283 tis. Kč), **KDU-ČSL** (1 280 tis. Kč), **KSČM** (711 tis. Kč) a **US-DEU** (63 tis. Kč).

Nepeněžitě dary uvedly tři parlamentní strany: **ČSSD** (106 tis. Kč), **ODS** (336 tis. Kč) a **KSČM** (4 tis. Kč).

Strany s příspěvkem:

Členské příspěvky vyšší než 10 tis. Kč mělo jen šest politických subjektů: Evropští demokraté (444 tis. Kč), Strana zelených (298 tis. Kč), Volba pro město (77 tis. Kč), Strana pro otevřenou společnost (25 tis. Kč), SNK sdružení nezávislých (22 tis. Kč) a NEZÁVISLÍ (11 tis. Kč).

Dary nad 1 mil. Kč obdržely tyto politické subjekty: Evropští demokraté (9 939 tis. Kč) a SNK sdružení nezávislých (2 615 tis. Kč).

Nepeněžitě dary získaly SNK sdružení nezávislých (385 tis. Kč), Evropští demokraté (58 tis. Kč).

Výnosy z **vlastních výkonů** zaznamenaly jen čtyři politické subjekty: Liberální reformní strana (158 tis. Kč, z pronájmu), Nestraníci pro Moravu (50 tis. Kč), Strana zelených (46 tis. Kč) a Evropští demokraté (42 tis. Kč).

Úroky z vkladů vyšší než 10 tis. Kč získaly dva politické subjekty: SNK sdružení nezávislých (32 tis. Kč) a Strana pro otevřenou společnost (24 tis. Kč).

Nestraníci pro Moravu evidovali **výnosy z prodeje majetku** ve výši 500 tis. Kč.

Ostatní výnosy nad 100 tis. Kč získaly pouze SNK sdružení nezávislých (229 tis. Kč) a Nestraníci pro Moravu (190 tis. Kč).

Nad 100 tis. Kč:

Členské příspěvky nad 50 tis. Kč měly čtyři politické subjekty: SVOBODNÍ (105 tis. Kč), Strana práce (101 tis. Kč), Pravý Blok (67 tis. Kč) a Koruna Česká (61 tis. Kč).

Přijaté dary nad 100 tis. Kč obdržely tyto politické subjekty: “Sdružení nestraníků“ (3 265 tis. Kč), Sdružení pro zdraví, sport a prosperitu (1 880 tis. Kč), Demokratická regionální strana (401 tis. Kč), Unie pro sport a zdraví (257 tis. Kč), “Národní strana“ (191 tis. Kč), Koruna Česká (151 tis. Kč), Věci veřejné (143 tis. Kč), Konzervativní strana (126 tis. Kč), SVOBODNÍ (105 tis. Kč) a Strana práce (101 tis. Kč).

Výnosy z **vlastních výkonů** zaznamenaly dva politické subjekty: Česká pravice (190 tis. Kč) a Strana zdravého rozumu (79 tis. Kč). **Úroky z vkladů** získalo pouze “Sdružení nestraníků“ (1 tis. Kč). **Ostatní výnosy** nad 30 tis. Kč měla jen Moravská demokratická strana (294 tis. Kč).

10-100 tis. Kč:

Členské příspěvky obdržely téměř všechny politické subjekty v této kategorii, nad 20 tis. Kč to byly tyto strany a hnutí: Všeobecná občanská strana (74 tis. Kč) Komunistická strana Československa (52 tis. Kč), Balbínova

Tabulka 3 Výnosy politických stran a hnutí v roce 2004 (v tis. Kč)

Typologie	Dotace	Členské příspěvky	Přijaté dary	Vlastní výkony	Úroky	Prodej majetku	Ostatní výnosy	Výnosy celkem	Počet
ČSSD	118 247	10 189	64 314	16 356	195	158	3 520	212 784	1
KDU-ČSL	65 003	7 530	5 973	20 440	118	937	2 005	101 888	1
KSČM	105 998	30 888	3 458	29 040	1 116	1 097	18 257	188 738	1
ODS	166 520	10 118	49 214	12 418	672	47 322	6 563	292 155	1
US-DEU	44 337	530	2 272	231	314	500	387	48 257	1
Strany s příspěvkem	42 598	892	13 229	296	75	595	711	58 321	13
Nad 100 tis. Kč	825	417	6 547	269	1	0	316	8 374	16
10-100 tis. Kč	0	339	200	26	39	52	42	659	18
Pod 10 tis. Kč	0	19	1	0	0	0	8	28	10
Celkem	543 528	60 922	145 208	79 076	2 530	50 661	31 809	911 204	62

poetická strana (50 tis. Kč), Hnutí samosprávné Moravy a Slezska (35 tis. Kč), Klub angažovaných nestraníků (26 tis. Kč), Strana demokratického socialismu (25 tis. Kč), Humanistická aliance (21 tis. Kč) a Národní sjednocení (21 tis. Kč).

Přijaté dary nad 20 tis. Kč získaly tyto politické subjekty: Nezávislá iniciativa (77 tis. Kč), Všeobecná občanská strana (74 tis. Kč), Viktor Kožený – Občanská federální demokracie (64 tis. Kč), KSČ (52 tis. Kč), Balbínova poetická strana (50 tis. Kč) a Tábor 2002 (40 tis. Kč).

Výnosy z **vlastních výkonů** měla jen Hnutí pro Havířov (25 tis. Kč) a Hnutí samosprávné Moravy a Slezska (1 tis. Kč), **úroky z vkladů** získaly Strana za životní jistoty (35 tis. Kč) a Strana demokratického socialismu (4 tis. Kč). **Výnosy z prodeje majetku** evidovaly jen Národně demokratická strana (26 tis. Kč), Všeobecná občanská strana (25 tis. Kč) a Strana za životní jistoty (1 tis. Kč).

Nepeněžitě dary uvedla strana Viktor Kožený – Občanská federální demokracie (19 tis. Kč).

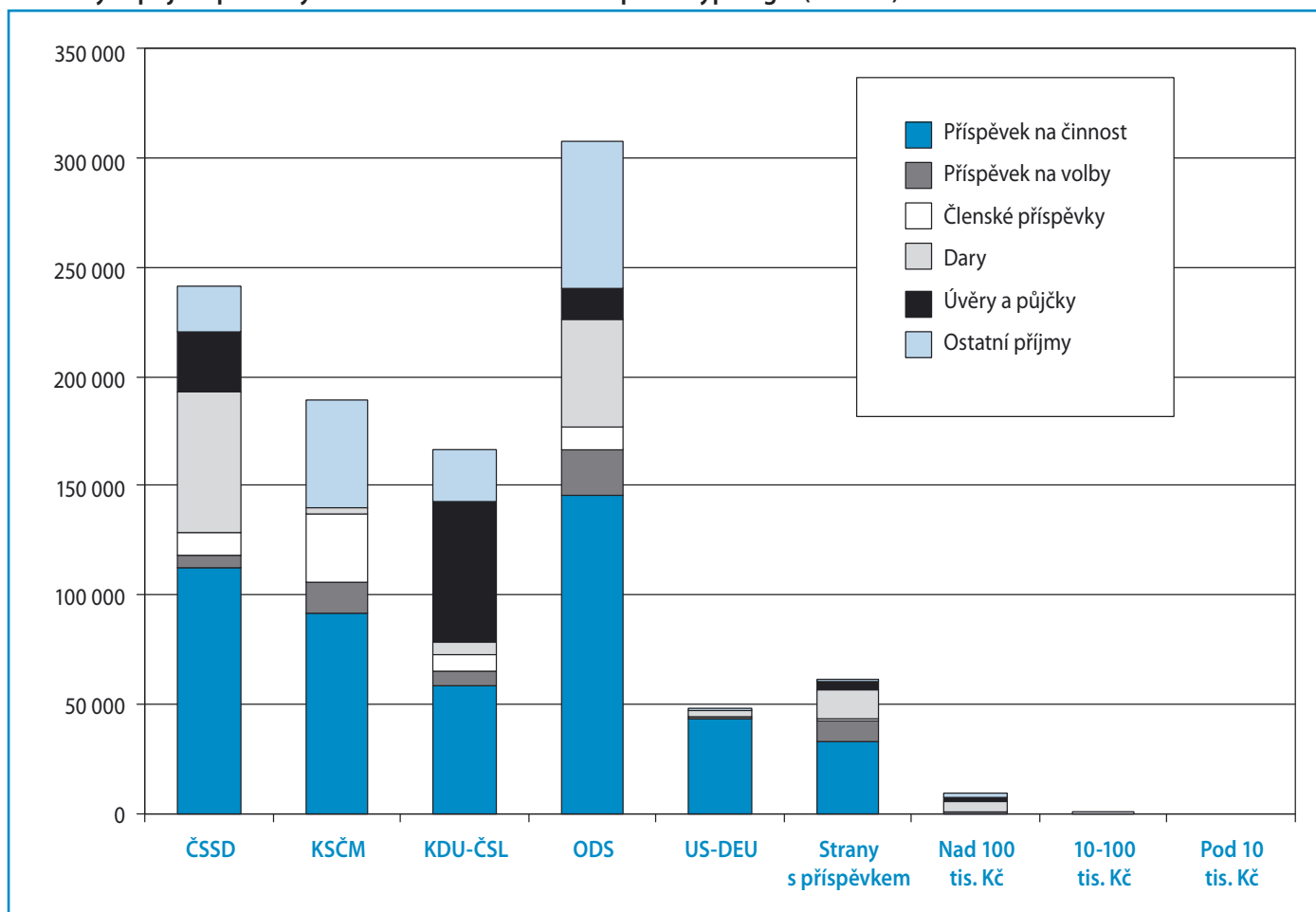
Pod 10 tis. Kč:

Celkem devět z deseti politických subjektů uvedlo, že v roce 2004 obdržely **členské příspěvky**. S výjimkou Občanské koalice – Politického klubu (6 tis. Kč), který měl ostatní výnosy, a Občanského demokratického hnutí (1 tis. Kč), jež získalo dar, byly **členské příspěvky** jediným zdrojem příjmů subjektů v této kategorii.

Následující politické subjekty nezaznamenaly v roce 2004 **žádné výnosy**: Aktiv nezávislých občanů, Folklor i Společnost, Nezávislé sdružení občanů Blanska, Prává volba pro Plzeň, Sdružení nájemníků Prahy 1, “1. sdružení nezávislých Tábor“, Strana drobných živnostníků a podnikatelů, Strana svobodných demokratů, Strana zdravotně postižených, důchodců a sociálně slabých občanů.

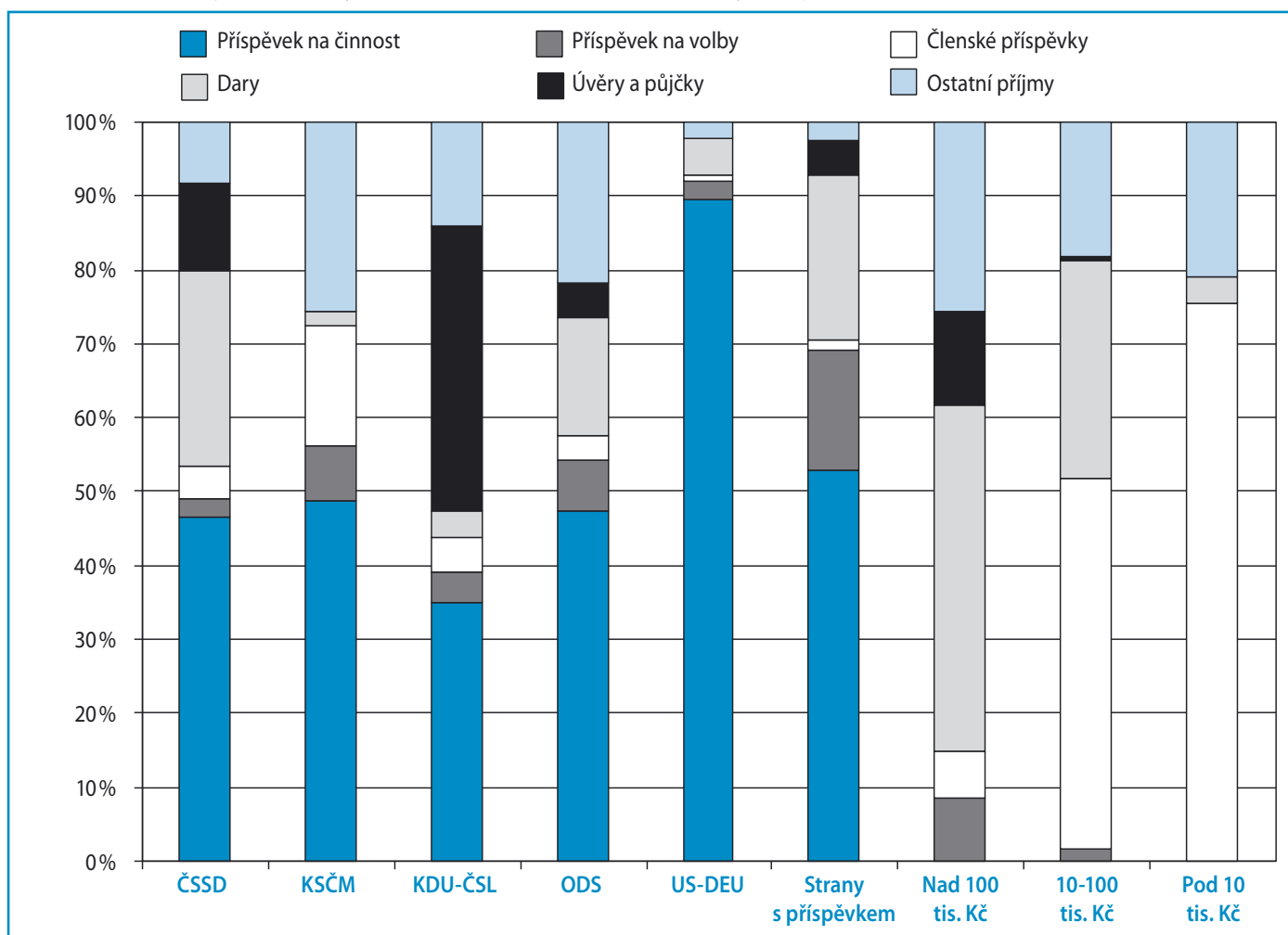
4.2 Analýza příjmů

Graf 3 Výše příjmů politických stran a hnutí v roce 2004 podle typologie (v tis. Kč)

- Členské příspěvky KSČM tvořily více než polovinu členských příspěvků všech politických subjektů v roce 2004.
- Státní příspěvky na činnost a na volby se v roce 2004 na celkových příjmech všech politických subjektů podílely téměř třemi pětinami.
- Přijaté dary ODS a ČSSD v roce 2004 činily téměř čtyři pětiny přijatých darů všemi politickými subjekty.
- Strukturu příjmů „Stran s příspěvkem“ ovlivňuje vysoká hodnota darů, které získali Evropští demokraté.
- Téměř čtyři pětiny přijatých darů stran a hnutí v kategorii „Nad 100 tis. Kč“ tvořily dary získané dvěma subjekty: "Sdružením nestraníků" a Sdružením pro zdraví, sport a prosperitu.
- Příjmy parlamentních stran činily v roce 2004 více než 92 % příjmů všech politických subjektů.
- „Strany s příspěvkem“ získaly téměř tři čtvrtiny svých příjmů ze státního příspěvku na činnost a na volby.
- Téměř 90 % příjmů US-DEU činil státní příspěvek na činnost.
- 93 % příjmů z prodeje majetku všech politických stran v roce 2004 utržila ODS.
- Bez státního příspěvku na činnost a na volby byl v roce 2004 celkový objem příjmů „Stran s příspěvkem“ pouze o 7 mil. vyšší než subjektů v kategorii „Nad 100 tis. Kč“.
- Obecně platí, že čím menší subjekt, tím větší část příjmů je tvořena členskými příspěvky a stejně tak s růstem velikosti subjektu tvoří větší část příjmů půjčky a přijaté dary.
- KDU-ČSL získala téměř dvě pětiny příjmů v roce 2004 z úvěrů a půjček.

Graf 4 Struktura příjmů politických stran a hnutí v roce 2004 podle typologie

5 Náklady a výdaje

Metodika sběru a zpracování dat byla shodná s předchozím rokem a je uvedena v publikaci „Ekonomické výsledky politických stran a hnutí v roce 2003“. Údaje o nákladech byly čerpány z účetních závěrek politických subjektů. Údaje o výdajích byly získávány z formulářů Ministerstva financí ČR pro předkládání výroční finanční zprávy politických stran a hnutí (viz příloha 3), ukazatele takto získané jsou označeny kurzívou.

5.1 Údaje

Výdaje na volby vykázaly všechny parlamentní strany: **ODS** (142 947 tis. Kč), **ČSSD** (129 998 tis. Kč) a **KDU-ČSL** (39 418 tis. Kč), **US-DEU** (25 626 tis. Kč) a **KSČM** (19 234 tis. Kč).

Strany s příspěvkem:

Výdaje na volby nad 2 mil. Kč měly tyto politické subjekty: Evropští demokraté (13 824 tis. Kč), SNK sdružení nezávislých (13 139 tis. Kč), NEZÁVISLÍ (7 302 tis. Kč), Strana pro otevřenou společnost (3 251 tis. Kč), Strana zelených (3 051 tis. Kč) a ODA (2 535 tis. Kč).

Služby nad 2 mil. Kč měly tyto politické strany a hnutí: Evropští demokraté (16 213 tis. Kč), SNK sdružení nezávislých (10 811 tis. Kč), NEZÁVISLÍ (10 430 tis. Kč), Strana zelených (4 164 tis. Kč), ODA (4 014 tis. Kč), Strana pro otevřenou společnost (3 134 tis. Kč).

Osobní náklady zaznamenalo celkem devět subjektů: ODA (1 494 tis. Kč), SNK sdružení nezávislých (629 tis. Kč), NEZÁVISLÍ (535 tis. Kč), Strana zelených (255 tis.

Kč), Strana pro otevřenou společnost (201 tis. Kč), Ne-straníci pro Moravu (194 tis. Kč), Strana pro otevřenou společnost (68 tis. Kč), Nezávislí starostové pro kraj (131 tis. Kč) a Evropští demokraté (29 tis. Kč).

Daně a poplatky nad 10 tis. Kč platily Cesta změny (18 tis. Kč) a Strana pro otevřenou společnost (15 tis. Kč).

Poskytnuté příspěvky vykázaly tyto strany: ODA (108 tis. Kč), Strana zelených (43 tis. Kč) a Liberální reformní strana (25 tis. Kč). **Ostatní náklady** vyšší než 400 tis. Kč měly tyto politické subjekty: Hnutí nezávislých za harmonický rozvoj obcí a měst (822 tis. Kč), ODA (644 tis. Kč) a Strana zelených (423 tis. Kč).

Odpisy vyšší než 100 tis. Kč uvedly Cesta změny (179 tis. Kč) a NEZÁVISLÍ (142 tis. Kč).

Nad 100 tis. Kč:

Výdaje na volby uvedlo deset ze šestnácti stran, přičemž nad 1 mil. Kč vydaly pouze tyto dva politické subjekty: “Sdružení nestraníků” (2 871 tis. Kč) a Sdružení pro zdraví, sport a prosperitu (2 062 tis. Kč).

Spotřebované nákupy a služby uvedly všechny politické subjekty, přičemž jen “Sdružení nestraníků” (3 070 tis. Kč) a Sdružení pro zdraví, sport a prosperitu (2 694 tis. Kč) měly spotřebované nákupy a služby nad 1 mil. Kč.

Osobní náklady uváděli pouze SVOBODNÍ (58 tis. Kč). Náklady na **daně a poplatky** evidovaly jen Strana zdravého rozumu (3 tis. Kč) a Sdružení pro zdraví, sport a prosperitu (1 tis. Kč).

Tabulka 4 Náklady politických stran a hnutí v roce 2004 (v tis. Kč)

Typologie	Spotřebované nákupy	Služby	Osobní náklady	Daně a poplatky	Ostatní náklady	Odpisy	Poskytnuté příspěvky	Náklady celkem	Počet
ČSSD	17 325	182 013	59 772	311	2 983	29 791	944	293 139	1
KDU-ČSL	7 213	65 995	27 549	1 744	5 004	2 257	0	109 762	1
KSČM	23 957	58 807	59 277	2 863	16 597	4 337	1 498	167 336	1
ODS	50 324	140 008	46 289	4 017	3 736	50 244	735	295 353	1
US-DEU	2 002	41 699	1 824	65	793	919	14	47 316	1
Strany s příspěvkem	6 465	53 285	3 468	48	36	637	176	66 779	13
Nad 100 tis. Kč	1 365	7 551	58	4	212	73	165	9 427	16
10-100 tis. Kč	174	2 608	319	36	165	51	0	3 353	18
Pod 10 tis. Kč	2	12	2	0	16	0	0	32	10
Celkem	108 827	551 978	198 558	10 676	29 542	88 309	3 532	992 497	62

Ostatní náklady nad 10 tis. Kč uvedla pouze Strana práce (97 tis. Kč) a Koruna Česká (77 tis. Kč).

Odpisy zaznamenaly pouze tyto subjekty: Pravý Blok (70 tis. Kč) a Sdružení pro zdraví, sport a prosperitu (3 tis. Kč).

Poskytnuté příspěvky evidovaly jen dva subjekty, konkrétně Strana zdravého rozumu (130 tis. Kč) a Moravská demokratická strana (35 tis. Kč).

10-100 tis. Kč:

Výdaje na volby měla polovina stran, přičemž nad 20 tis. Kč to byly tyto strany: Strana za životní jistoty¹ (554 tis. Kč), Viktor Kožený – Občanská federální demokracie (49 tis. Kč), Nezávislá iniciativa (46 tis. Kč), Strana demokratického socialismu (30 tis. Kč), Tábor 2002 (28 tis. Kč).

Spotřebované nákupy nad 10 tis. Kč zaznamenaly tyto politické strany a hnutí: Strana za životní jistoty (90 tis. Kč), Tábor 2002 (24 tis. Kč), Komunistická strana Československa (20 tis. Kč), Viktor Kožený – Občanská federální demokracie (19 tis. Kč). **Služby** nad 100 tis. Kč evidovaly tyto subjekty: Strana za životní jistoty (1 757 tis. Kč), Strana demokratického socialismu (432 tis. Kč).

Osobní náklady měla jen Strana za životní jistoty (319 tis. Kč), která také jako jediná vyplatila náklady na **daně a poplatky** (36 tis. Kč). **Ostatní náklady** nad 10 tis. Kč uvedly tyto subjekty: Strana demokratického socialismu (104 tis. Kč), Viktor Kožený – Občanská federální demokracie (30 tis. Kč) a Dělnická strana (17 tis. Kč).

Pod 10 tis. Kč:

Žádný subjekt neuvedl **výdaje na volby**.

Buď **spotřebované nákupy** nebo **služby** zaznamenala polovina stran, žádný druh nákladů nepřekročil 10 tis. Kč. **Osobní náklady** měl pouze Jirkov 21. století (2 tis. Kč). **Ostatní náklady** jen Občanská koalice – Politický klub (11 tis. Kč).

Následující politické subjekty nezaznamenaly v roce 2004 **žádné náklady**: Hnutí za práva občanů a Nezávislí pro Prahu.

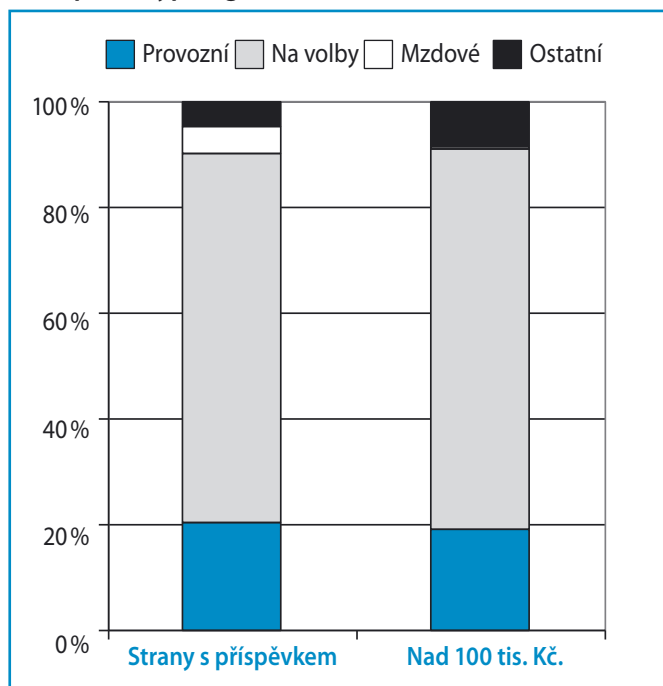
¹ Tato strana v roce 2004 dosáhla příjmů pouze 39 tis. Kč, zatímco její výdaje dosáhly 2 207 tis. Kč.

5.2 Analýza výdajů a hospodářského výsledku

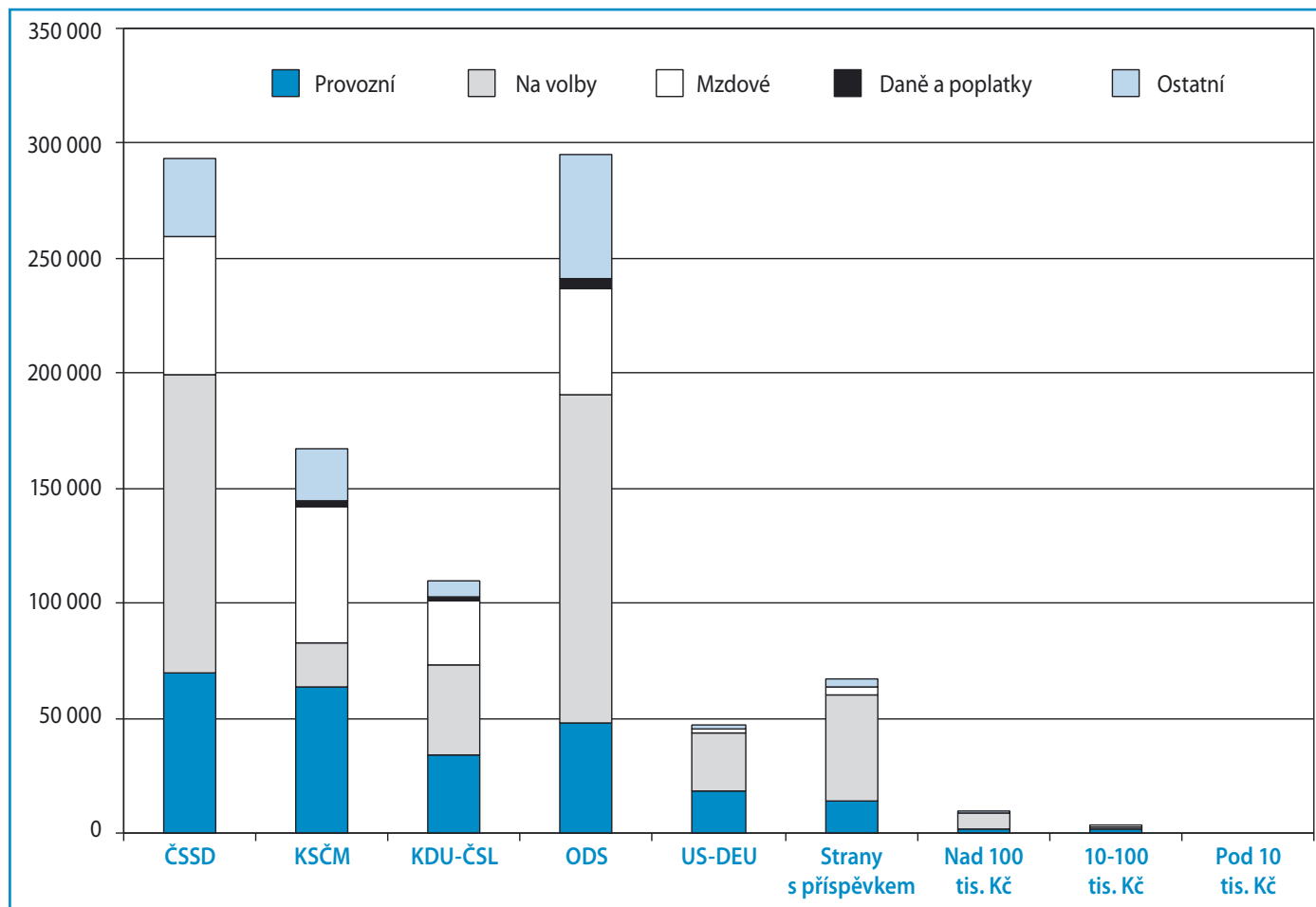
Analýzu struktury výdajů znemožňuje fakt, že formuláře Ministerstva financí ČR (viz příloha 3) požadují členit výdaje podle dvou různých přístupů: jednak podle druhového členění (mzdové a ostatní výdaje), jednak podle funkčního členění (provozní výdaje a výdaje na volby). Pouze dvě strany zahrnuly mezi výdaje na volby také osobní náklady, přitom si lze jen těžko představit, že by politické strany a hnutí mohly realizovat činnost spojenou s volbami bez osobních nákladů.

- ➔ KSČM (35 %) zaznamenala v roce 2004 mezi parlamentními stranami nejvyšší podíl mzdových výdajů. Nejnižší podíl mzdových výdajů vykázala US-DEU (4 %).
- ➔ Součet mzdových výdajů parlamentních stran tvořil v roce 2004 98 % mzdových výdajů všech politických subjektů.
- ➔ Výdaje na daně a poplatky parlamentních stran byly v roce 2004 vyšší než součet veškerých výdajů politických subjektů zařazených do kategorie „Nad 100 tis. Kč“.
- ➔ Celkové výdaje ČSSD a ODS v roce 2004 činily téměř tři pětiny celkových výdajů všech politických subjektů.

Graf 5 Struktura výdajů politických stran a hnutí v roce 2004 podle typologie

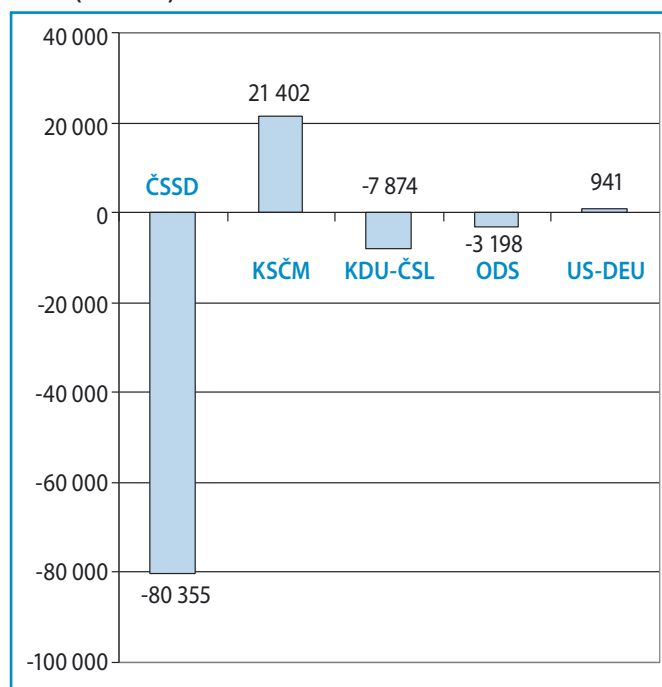

Graf 6 Výše výdajů politických stran a hnutí v roce 2004 podle typologie (v tis. Kč)

- ➔ Z parlamentních stran dosáhly v roce 2004 zisku pouze KSČM a US-DEU.
- ➔ Pouze tři „Strany s příspěvkem“ zaznamenaly v roce 2004 vyšší výnosy než náklady: Zlínské hnutí nezávislých, Nezávislí starostové pro kraj a Hnutí nezávislých za harmonického rozvoje měst a obcí.
- ➔ V kategorii „Nad 100 tis. Kč“ mělo v roce 2004 výnosy vyšší než náklady deset politických subjektů ze šestnácti.
- ➔ V kategorii „10-100 tis. Kč“ hospodařilo se ziskem v roce 2004 osm subjektů z osmnácti.
- ➔ Pouze dva politické subjekty z deseti měly v roce 2004 v kategorii „Pod 10 tis. Kč“ kladný hospodářský výsledek.

Graf 7 Hospodářský výsledek politických stran v roce 2004 (v tis. Kč)

6 Srovnání hospodaření politických stran a hnutí v letech 2003 a 2004

6.1 Základní ukazatele

6.1.1 Registrované subjekty a výroční zprávy

Tabulka 5 Meziroční srovnání registrovaných subjektů a výročních zpráv

Ukazatel	2003		2004		Srovnání		
	Počet	Podíl (v %)	Počet	Podíl (v %)	Rozdíl	Index	Rozdíl v podílu
Registrované subjekty	78	100,00	90	100,00	12	1,15	0,00
Odevzdané výroční zprávy	66	84,62	71	78,89	5	1,08	-5,73
Účetní závěrka	66	100,00	71	100,00	5	1,08	0,00
Příloha k účetní závěrce	28	42,42	38	53,52	10	1,36	11,10
Zpráva auditora	63	95,45	70	98,59	7	1,11	3,14
Přehled o příjmech a výdajích	62	93,94	70	98,59	8	1,13	4,65
Seznam darů a dárců	57	86,36	67	94,37	10	1,18	8,01

- Mezi roky 2003 a 2004 vzrostl počet registrovaných politických subjektů o dvanáct, což je o více než 15 %.
- V roce 2004 vzniklo celkem čtrnáct nových politických subjektů a dvě strany ukončily svoji činnost.
- Šest politických subjektů neodevzdalo v obou sledovaných letech výroční zprávu: Helax – Ostrava se baví, Pravá alternativa, Republikánská strana zemědělského a malorolnického lidu, Strana Přírodního Zákona, Unie pro Evropu, Volba pro budoucnost.
- Jirkov 21. století a Sdružení nájemníků Prahy odevzdaly v roce 2004 výroční zprávu, i když v roce 2003 tak neučinily.
- I když počet odevzdaných výročních zpráv je v roce 2004 vyšší, podíl subjektů, které splnily zákonnou povinnost a odevzdaly výroční zprávu, klesl pod 80 %.
- Kvalita výročních zpráv se zvýšila, neboť v roce 2004 již více než polovina z nich obsahovala přílohu k účetní závěrce.
- Tři nově vzniklé politické subjekty neodevzdaly výroční zprávu.

6.1.2 Typologie politických subjektů

Tabulka 6 Meziroční srovnání četnosti jednotlivých kategorií

Typologie	2003		2004		Srovnání			Nově vzniklé subjekty
	Počet	Poměr (v %)	Počet	Poměr (v %)	Rozdíl	Index	Rozdíl poměru	
Zastoupení v PS	5	7,58	5	7,04	0	1,00	-0,53	0
Strany s příspěvkem	9	13,64	13	18,31	4	1,44	4,67	1
Nad 100 tis. Kč	11	16,67	16	22,54	5	1,45	5,87	4
10- 100 tis. Kč	15	22,73	18	25,35	3	1,20	2,62	3
Pod 10 tis. Kč	21	31,82	10	14,08	-11	0,48	-17,73	1
Bez výsledků	5	7,58	9	12,68	4	1,80	5,10	2
Celkem	66	100,00	71	100,00	5	1,08	0,00	11

- Tři strany zařazené v roce 2003 do kategorie „Nad 100 tis. Kč“ získaly v roce 2004 ze státního rozpočtu příspěvek na činnost.
- V kategorii „Nad 100 tis. Kč“ zůstalo v roce 2004 jen pět shodných subjektů jako v roce 2003: Česká pravice, Demokratická regionální strana, Moravská demokratická strana, Pravý Blok, Sdružení pro zdraví, sport a prosperitu. Tuto kategorii opustily tři strany a naopak do ní byly zařazené čtyři nově vzniklé subjekty a dalších sedm stran postoupilo z příjmově nižších kategorií.
- Osm politických subjektů zůstalo v roce 2004 v kategorii „10-100 tis. Kč“ stejných jako v roce 2003: Dělnická strana, Hnutí samosprávné Moravy a Slezska, KSČ, Národní sjednocení, Strana demokratického socialismu, Strana za životní jistoty, Tábor 2002, Všeobecná občanská strana.
- Nezávislí starostové pro kraj se v roce svého vzniku stali „Stranou s příspěvkem“.

6.2 Aktiva

Tabulka 7 Meziroční srovnání hmotného majetku (v tis. Kč)

Typologie	Konec roku 2003		Konec roku 2004		Srovnání		
	Částka	Podíl (v %)*	Částka	Podíl (v %)*	Rozdíl	Index	Rozdíl v podílu
ČSSD	564 350	86,44	572 763	93,73	8 413	1,01	7,28
KDU-ČSL	80 110	69,96	79 733	72,91	-377	1,00	2,95
KSČM	161 615	40,57	173 739	41,47	12 124	1,08	0,90
ODS	161 469	54,19	182 403	72,64	20 934	1,13	18,45
US-DEU	4 819	12,93	4 127	11,44	-692	0,86	-1,50
Strany s příspěvkem	5 196	20,44	5 240	20,80	44	1,01	0,36
Nad 100 tis. Kč	525	6,91	381	9,04	-144	0,73	2,13
10-100 tis. Kč	821	11,42	927	19,19	106	1,13	7,77
Pod 10 tis. Kč	200	27,17	0	0,00	-200	0,00	-27,17
Celkem	979 105	63,50	1 019 313	69,77	40 208	1,04	6,27

* Podíl byl vypočítán na aktivech brutto.

- Tři strany zastoupené v poslanecké sněmovně – ČSSD, KSČM a ODS – zvýšily mezi roky 2003 a 2004 velikost hmotného majetku.
- Díky poklesu celkových aktiv se podíl hmotného majetku na celkových aktivech ČSSD i ODS mezi sledovanými lety výrazně zvýšil.
- Podíl hmotného majetku u KSČM ke konci roku 2004 zůstal díky poklesu celkových aktiv o více než 20 mil. Kč shodný jako na konci roku 2003.
- Podíl hmotného majetku na celkových aktivech se ve sledovaných letech u stran s příjmy mezi „10-100 tis. Kč“ zvýšil o více než 7 %.
- I když KDU-ČSL zaznamenala v roce 2004 pokles absolutní výše hmotného majetku, jeho podíl na celkových aktivech se oproti roku 2003 zvýšil.

Tabulka 8 Meziroční srovnání finančního majetku (v tis. Kč)

Typologie	Konec roku 2003		Konec roku 2004		Srovnání		
	Částka	Podíl (v %)*	Částka	Podíl (v %)*	Rozdíl	Index	Rozdíl v podílu
ČSSD	50 663	7,76	18 281	2,99	-32 382	0,36	-4,77
KDU-ČSL	27 041	23,61	20 680	18,91	-6 361	0,76	-4,70
KSČM	220 055	55,23	228 364	54,51	8 309	1,04	-0,73
ODS	101 103	33,93	61 744	24,59	-39 359	0,61	-9,34
US-DEU	29 323	78,69	29 981	83,07	658	1,02	4,39
Strany s příspěvkem	18 766	73,82	17 963	71,32	-803	0,96	-9,64
Nad 100 tis. Kč	3 886	51,15	1 011	23,98	-2 875	0,26	-27,17
10-100 tis. Kč	6 217	86,44	3 372	69,80	-2 845	0,54	-16,64
Pod 10 tis. Kč	-201	-27,31	26	38,81	227	-0,13**	66,12
Celkem	456 853	29,63	381 422	26,11	-75 431	0,83	-3,52

* Podíl byl vypočítán na aktivech brutto.

** Záporné znaménko indexu je způsobeno záporným stavem finančního majetku ke konci roku 2003.

- ODS a ČSSD zaznamenaly velký pokles finančního majetku. Zatímco u ČSSD poklesl finanční majetek o téměř dvě třetiny a zůstal ke konci roku 2004 pouze na hladině 3 %, v případě ODS činil pokles téměř dvě pětiny a ke konci roku 2004 tvořil stále téměř čtvrtinu majetku.
- Také v případě KDU-ČSL byl pokles finančního majetku mezi sledovanými lety významný.
- KSČM naopak zvýšilo v roce 2004 finanční majetek o více než 8 mil. Kč, což znamenalo zvýšení o 4 % oproti roku 2003.
- Stranám a hnutím s příjmy nad 100 tis. Kč a stranám a hnutím s příjmy mezi 10-100 tis. Kč se finanční majetek snížil shodně o 2,8 mil. Kč. Zatímco u prvně jmenovaných klesl finanční majetek na jednu čtvrtinu, druhá skupina zaznamenala propad téměř o polovinu.

6.3 Výnosy

Tabulka 9 Meziroční srovnání členských příspěvků (v tis. Kč)

Typologie	2003		2004		Srovnání		
	Částka	Podíl (v %)	Částka	Podíl (v %)	Rozdíl	Index	Rozdíl v podílu
ČSSD	6 858	4,65	10 189	4,79	3 331	1,49	0,14
KDU-ČSL	5 743	6,35	7 530	7,39	1 787	1,31	1,04
KSČM	30 289	18,64	30 888	16,37	599	1,02	-2,27
ODS	8 591	1,88	10 118	3,46	1 527	1,18	1,58
US-DEU	824	1,97	530	1,10	-294	0,64	-0,87
Strany s příspěvkem	113	0,39	892	1,53	779	7,89	1,14
Nad 100 tis. Kč	872	16,39	417	4,98	-455	0,48	-11,41
10-100 tis. Kč	203	38,23	339	51,44	136	1,67	13,21
Pod 10 tis. Kč	35	77,78	19	67,86	-16	0,54	-9,92
Celkem	53 527	5,73	60 922	6,69	7 395	1,14	0,95

- Evropští demokraté, Strana zelených a Volba pro město svým přesunem z kategorie „Nad 100 tis. Kč“ do „Stran s příspěvkem“ výrazně ovlivnily výnosy z členských příspěvků u obou jmenovaných skupin.
- I když ČSSD mezi sledovanými roky výrazně, téměř o 50 %, zvýšila podíl členských příspěvků, podíl na celkových výnosech zůstal díky poklesu celkových výnosů téměř stejný.
- US-DEU ztrátou 935 členů získala v roce 2004 na výnosech z členských příspěvků o 294 tis. Kč méně než v roce 2003.
- KSČM měla v obou sledovaných letech zdaleka nejvyšší členské příspěvky a jejich výše se ustálila na hladině 30 mil. Kč.
- ODS i KDU-ČSL vybraly v roce 2004 oproti roku 2003 o více než 1,5 mil. Kč více na členských příspěvcích.
- Celkové výnosy z členských příspěvků všech politických subjektů vzrostly meziročně o 7 mil. Kč.

Tabulka 10 Meziroční srovnání vlastních výkonů (v tis. Kč)

Typologie	2003		2004		Srovnání		
	Částka	Podíl (v %)	Částka	Podíl (v %)	Rozdíl	Index	Rozdíl v podílu
ČSSD	13 615	9,23	16 356	7,69	2 741	1,20	-1,54
KDU-ČSL	19 791	21,87	20 440	20,06	649	1,03	-1,81
KSČM	31 281	19,25	29 040	15,39	-2 241	0,93	-3,86
ODS	11 712	2,57	12 418	4,25	706	1,06	1,68
US-DEU	216	0,52	231	0,48	15	1,07	-0,04
Strany s příspěvkem	157	0,54	296	0,51	139	1,89	-0,04
Nad 100 tis. Kč	1 007	18,93	269	3,21	-738	0,27	-15,72
10-100 tis. Kč	6	1,13	26	3,95	20	4,33	2,82
Pod 10 tis. Kč	0	0,00	0	0,00	0	-	0,00
Celkem	77 785	8,33	79 076	8,68	1 291	1,02	0,35

- KDU-ČSL a KSČM si udržují dlouhodobě nejvyšší podíl, mezi 15-20 %, vlastních výkonů na celkových výnosech.
- V kategorii „Nad 100 tis. Kč“ poklesl meziročně podíl vlastních výkonů o necelých 16 %, ostatní kategorie zůstaly v roce 2004 přibližně na stejném podílu jako v roce 2003.
- KSČM zaznamenala mezi sledovanými roky nejvyšší propad výnosů vlastních výkonů přesahující 2 mil. Kč.
- ČSSD sice zaznamenala nejvyšší nárůst výnosů z vlastních výkonů, avšak díky zvýšení celkových výnosů v roce 2004 o 65 mil. Kč se podíl vlastních výnosů na celkových příjmech snížil.

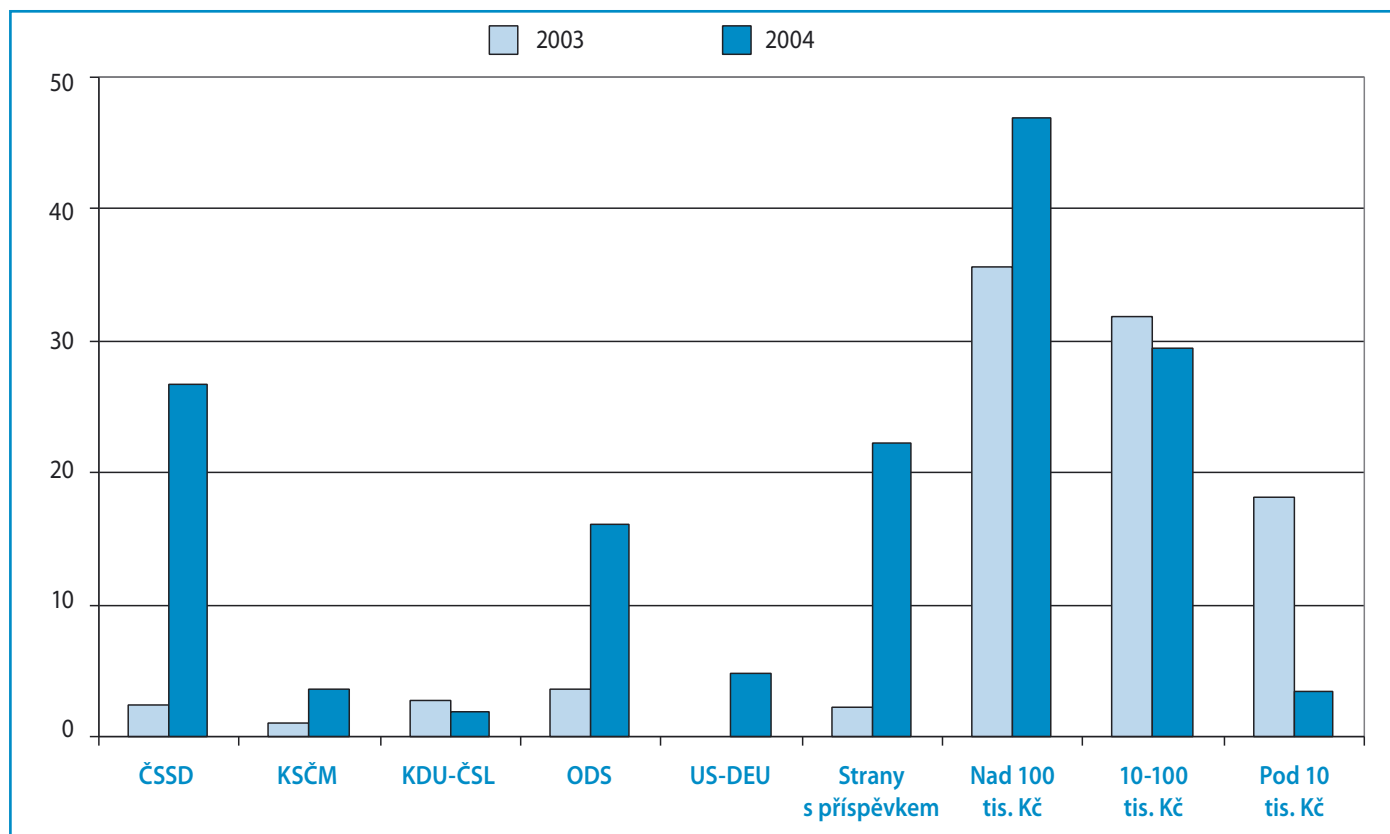
Tabulka 11 Meziroční srovnání přijatých darů (v tis. Kč)

Typologie	2003		2004		Srovnání		
	Částka	Podíl (v %)	Částka	Podíl (v %)	Rozdíl	Index	Rozdíl v podílu
ČSSD	10 639	7,21	64 314	30,23	53 675	6,05	23,01
KDU-ČSL	1 569	1,73	5 973	5,86	4 404	3,81	4,13
KSČM	4 355	2,68	3 458	1,83	-897	0,79	-0,85
ODS	16 337	3,58	49 214	16,85	32 877	3,01	13,27
US-DEU	-78	-0,19	2 272	4,71	2 350	-29,13*	4,89
Strany s příspěvkem	650	2,25	15 682	26,89	15 032	24,13	24,64
Nad 100 tis. Kč	2 961	55,67	6 547	78,18	3 586	2,21	22,51
10-100 tis. Kč	221	41,62	200	30,35	-21	0,90	-11,27
Pod 10 tis. Kč	9	20,00	1	3,57	-8	0,11	-16,43
Celkem	36 663	3,93	147 661	16,21	110 998	4,03	12,28

* Záporné znaménko indexu je způsobeno záporným stavem (vratkou) darů v roce 2003.

- Největší podíl darů na celkových výnosech měla z parlamentních stran v obou sledovaných letech ČSSD. Zvýšení přijatých darů o více než 53 mil. Kč zároveň znamenalo zvýšení jejich podílu o 23 % oproti roku 2003.
- Také ODS v roce 2004 výrazně zvýšila přijaté dary, téměř o 33 mil. Kč oproti roku 2003, což znamenalo zvýšení podílu přijatých darů na celkových výnosech na konečných 17 %.
- Z parlamentních stran jediná KSČM zaznamenala ve sledovaných letech pokles přijatých darů.
- Všechny politické subjekty získaly v roce 2004 na darech o 111 mil. Kč více než v roce 2003.
- Ačkoliv kategorie „10-100 tis. Kč“ měla v roce 2004 oproti roku 2003 o tři politické subjekty více, celkový objem darů poklesl o 21 tis. Kč.

Graf 8 Podíl darů na celkových příjmech (v %)

6.4 Náklady

Tabulka 12 Meziroční srovnání nákladů na služby (v tis. Kč)

Typologie	2003		2004		Srovnání		
	Částka	Podíl (v %)	Částka	Podíl (v %)	Rozdíl	Index	Rozdíl v podílu
ČSSD	60 203	38,64	182 013	62,09	121 810	3,02	23,45
KDU-ČSL	7 100	12,31	65 995	60,13	58 895	9,30	47,82
KSČM	40 572	30,53	58 807	35,14	18 235	1,45	4,62
ODS	35 447	9,71	140 008	47,40	104 561	3,95	37,69
US-DEU	23 325	75,79	41 699	88,13	18 374	1,79	12,33
Strany s příspěvkem	8 857	53,13	53 285	79,79	44 428	6,02	26,67
Nad 100 tis. Kč	6 435	56,59	7 551	80,10	1 116	1,17	23,51
10-100 tis. Kč	2 244	77,70	2 608	77,78	364	1,16	0,08
Pod 10 tis. Kč	56	37,84	12	37,50	-44	0,21	-0,34
Celkem	184 239	23,83	551 978	55,53	367 739	3,00	31,70

- Celkové náklady všech politických subjektů byly v roce 2004 vyšší o 220 mil. Kč než v roce 2003, přičemž náklady na služby vzrostly dokonce o 367 mil. Kč.
- Náklady na služby všech politických subjektů byly ve volebním roce 2004 třikrát vyšší než v roce 2003.
- Nejvyšší absolutní nárůst nákladů na služby zaznamenala ve sledovaných letech ČSSD s téměř 122 mil. Kč, nejvyšší relativní nárůst podílu na celkových nákladech měla KDU-ČSL, která uvedla devítinásobný nárůst.
- Z parlamentních stran si v obou letech nejvyšší podíl nákladů na služby držela US-DEU, zatímco v roce 2003 to byly tři čtvrtiny celkových nákladů, v roce 2004 88 %.
- Pokles nákladů na služby ve sledovaných letech znamenaly pouze subjekty v příjmové kategorii „Pod 10 tis. Kč“.

Tabulka 13 Meziroční srovnání osobních nákladů (v tis. Kč)

Typologie	2003		2004		Srovnání		
	Částka	Podíl (v %)	Částka	Podíl (v %)	Rozdíl	Index	Rozdíl v podílu
ČSSD	55 339	35,52	59 772	20,39	4 433	1,08	-15,13
KDU-ČSL	24 789	42,96	27 549	25,10	2 760	1,11	-17,86
KSČM	53 898	40,55	59 277	35,42	5 379	1,10	-5,13
ODS	36 616	10,04	46 289	15,67	9 673	1,26	5,64
US-DEU	2 708	8,80	1 824	3,85	-884	0,67	-4,94
Strany s příspěvkem	2 485	14,91	3 468	5,19	983	1,40	-9,71
Nad 100 tis. Kč	325	2,86	58	0,62	-267	0,18	-2,24
10-100 tis. Kč	430	14,89	319	9,51	-111	0,74	-5,38
Pod 10 tis. Kč	24	16,22	2	6,25	-22	0,08	-9,97
Celkem	176 615	22,84	198 558	19,97	21 943	1,12	-2,87

- Pouze u ODS se meziročně zvýšil podíl osobních nákladů na celkových nákladech.
- Nejvíce osobních nákladů vykazují v obou sledovaných letech ČSSD a KSČM.
- Ztráta ODS ve výši 3,2 mil. Kč v roce 2004 byla především způsobena poklesem celkových výnosů o 36 % oproti roku 2003.
- KDU-ČSL naopak v roce 2004 téměř zdvojnásobila své náklady oproti předchozímu roku, a proto byla její ztráta 7,8 mil. Kč.

6.5 Výsledek hospodaření

- KSČM a US-DEU jako jediné parlamentní strany hospodařily v obou letech se ziskem.

- Ze čtyř politických subjektů, které uspěly a byly nově zařazeny do kategorie „Stran s příspěvkem“, skončily hospodaření se ztrátou jen dvě: Strana zelených a Volba pro město.
- Všechny politické subjekty dohromady měly v roce 2004 náklady vyšší než výnosy o 81 mil. Kč, zatímco v roce 2003 naopak převyšovaly výnosy náklady o 160 mil. Kč.

ZÁVĚR

Kromě prezentace ekonomických výsledků politických stran a hnutí za rok 2004 bylo hlavním cílem této publikace provést srovnání hospodaření politických subjektů ve volebním roce 2004 a v nevolebním roce 2003. Ukázalo se, že oproti našim očekáváním nedochází v hospodaření politických stran k žádným zásadním a výrazným změnám. Ačkoliv se logicky projeví vyšší náklady, především na služby, nelze hovořit o dramatických změnách ve struktuře výnosů ani nákladů.

S ohledem na skutečnost, že volby do Evropského parlamentu a krajských zastupitelstev nejsou ani politickými subjekty, ani voliči vnímány jako nejdůležitější, nelze s jistotou konstatovat, že by v případě voleb do poslanecké sněmovny nedošlo k výraznějším změnám v hospodaření.

Opakovaný sběr dat přinesl poznatek o rostoucí kvalitě odevzdávaných výročních zpráv, přesto však přetrvává řada problémů, na které jsme poukázali již ve zprávě za rok 2003. Jedná se zejména o sběr dat o zaměstnancích politických subjektů či o existující rozpory mezi Registrem ekonomických subjektů a rejstříkem vedeným

Ministerstvem vnitra. Zatímco na prezentaci údajů o lidských zdrojích jsme pro rok 2004 úplně rezignovali, v případě evidence obou rejstříků konstatujeme oproti roku 2003 určité zlepšení.

Stále přetrvává problém při zjišťování počtu politických stran a hnutí, které mají soudně pozastavenou činnost. Není totiž zřejmé, zda tyto politické subjekty mají být považovány za aktivní a zda i pro ně platí povinnost odevzdat výroční zprávu v Kanceláři Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR. V praxi některé politické strany a hnutí, které mají pozastavenou činnost, výroční zprávu odevzdávají, je jich však minimální počet.

Věříme, že zveřejňování ekonomických výsledků politických stran a hnutí přispívá k lepší informovanosti odborné i laické veřejnosti o hospodaření těchto subjektů. Požadavek na takové informace je logickým vyústěním vyspělosti občanské společnosti a proto očekáváme, že poptávka po analýzách hospodaření politických subjektů bude i nadále růst.

Příloha 1 Státní příspěvky na činnost a na volby v roce 2004

V roce 2004 mohly jednotlivé politické strany a hnutí získat dva druhy příspěvků:

A. Příspěvek na činnost

Příspěvek na činnost zahrnuje stálý příspěvek a příspěvek na mandát.

§ 20 zákona č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a politických hnutích, ve znění pozdějších předpisů, stanoví výši těchto příspěvků:

Stálý příspěvek činí ročně **6 000 000 Kč** pro stranu a hnutí, které získaly v posledních volbách do Poslanecké sněmovny 3 % hlasů. Za každých dalších i započatých 0,1 % hlasů obdrží strana a hnutí ročně **200 000 Kč**. Obdrží-li strana a hnutí více než 5 % hlasů, příspěvek se dále nezvyšuje.

Příspěvek na mandát poslance nebo senátora činí ročně **900 000 Kč** a na mandát člena zastupitelstva kraje a člena zastupitelstva hlavního města Prahy činí ročně **250 000 Kč**.

Tabulka 14 Příspěvek na činnost politickým stranám a hnutím za rok 2004 (v tis. Kč)

Název politické strany nebo hnutí	Roční stálý příspěvek 2004	Příspěvek na mandát								Příspěvek na činnost 2004
		počet poslanců	poslanci 2004	počet senátorů k		senátoři 2004	počet zastupitelů		zastupitelé krajů 2004	
				30.6.	1.12.		před volbami	po volbách		
ČSSD	10 000	70	63 000	10	7	8 475	123	117	27 625	112 100
ODS	10 000	58	52 200	26	35	25 125	215	321	50 666	145 492
KDU-ČSL	5 000	22	19 800	17	14	15 150	73	85	18 101	58 301
KSČM	10 000	41	36 900	3	2	2 625	169	165	40 166	91 692
US-DEU	5 000	9	8 100	11	11	9 450	67	8	20 671*	43 722
ODA	0	0	0	5	1	4 200	17	0	3 895	8 096
SNK sdružení nezávislých	0	0	0	2	3	1 950	18	15	3 937	6 388
NEZÁVISLÍ	0	0	0	2	2	1 575	13	0	2 979	4 554
Cesta změny	0	0	0	1	1	900	0	0	0	900
Liberální reformní strana	0	0	0	1	1	900	0	1	41	942
Hnutí nezávislých za harmonický rozvoj obcí a měst	0	0	0	1	1	900	0	0	0	900
Strana pro otevřenou společnost	0	0	0	0	0	0	7	8	1 791	1 792
Evropští demokraté	0	0	0	0	1	150	0	6	250	400
Strana zelených	0	0	0	0	1	150	0	2	83	233
Volba pro město	0	0	0	0	0	0	0	1	41	42
Nezávislí starostové pro kraj	0	0	0	0	0	0	0	1	41	42
Zlínské hnutí nezávislých	0	0	0	0	0	0	6	0	1 375	1 375
Nestraníci pro Moravu	0	0	0	0	0	0	5	0	1 145	1 146
Celkem	40 000	200	180 000	79	78	71 550	713	730	172 814	478 114

* US-DEU byl v roce 2004 podle rozsudku vyplacen příspěvek ve výši 5 262 tis. Kč za volby v roce 2002.

Zdroj: Ministerstvo financí (http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/hs.xsl/politicke_strany_14060.html), upraveno.

B. Příspěvek na úhradu volebních nákladů za volby do Evropského Parlamentu

§ 65 zákona č. 62/2003 Sb., o volbách do Evropského parlamentu a o změně některých zákonů, stanoví podmínky a výši tohoto příspěvku:

Český statistický úřad po ověření volby poslanců do Evropského parlamentu sdělí Ministerstvu financí údaje

o počtu platných hlasů odevzdaných pro jednotlivé politické strany, politická hnutí nebo koalice. Politické straně, politickému hnutí nebo koalici, která ve volbách získala nejméně 1 % z celkového počtu platných hlasů, bude za každý odevzdaný hlas ze státního rozpočtu uhrazeno **30 Kč**.

Tabulka 15 Příspěvky politickým stranám a hnutím celkem za rok 2004 (v tis. Kč)

Název	Příspěvek na činnost 2004	Příspěvek na úhradu volebních nákladů*	Příspěvek za rok 2004 celkem
ČSSD	112 100	6 147	118 247
ODS	145 492	21 028	166 520
KDU-ČSL	58 301	6 701	65 003
KSČM	91 692	14 186	105 878
US-DEU	43 722	0	43 722
ODA	8 096	0	8 096
SNK sdružení nezávislých	6 388	0	6 388
NEZÁVISLÍ	4 554	5 731	10 285
Cesta změny	900	0	900
Liberální reformní strana	942	0	942
Strana pro otevřenou společnost	1 792	0	1 792
Zlínské hnutí nezávislých	1 375	0	1 375
Nestraníci pro Moravu	1 146	0	1 146
Evropští demokraté	400	0	400
Strana zelených	233	2 218	2 451
Volba pro město	42	0	42
Nezávislí starostové pro kraj	42	0	42
Hnutí nezávislých za harmonický rozvoj obcí a měst	900	0	900
Unie liberálních demokratů**	0	1 190	1 190
Koalice SNK sdružení nezávislých a Evropských demokratů	0	7 718	7 718
Pravý Blok	0	825	825
Celkem	478 114	65 745	543 859

* Příspěvek na volby do Evropského parlamentu konané v červnu 2004.

** Unie liberálních demokratů je koalice čtyř politických stran: US-DEU, Cesta změny, ODA a Liberální reformní strana.

Zdroj: Ministerstvo financí (http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/hs.xsl/politicke_strany_14060.html), upraveno.

V roce 2004 obdržely strany kromě příspěvku na činnost rovněž příspěvek na úhradu volebních nákladů.

V meziročním srovnání vzrostla výše příspěvku o 9 mil. Kč, se zohledněním příspěvku na volby strany získaly o téměř 77 mil. Kč více ze státního rozpočtu.

Počet politických subjektů přijímajících příspěvek na činnost se zvýšil o čtyři strany, přičemž příspěvek na úhradu volebních nákladů získaly navíc další tři politické strany a hnutí.

Příloha 2 Seznam politických stran a hnutí činných k 31. 12. 2004

POLITICKÁ STRANA NEBO HNUTÍ	Poznámka
1. Strany mající zastoupení v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR	
1 Česká strana sociálně demokratická	
2 Komunistická strana Čech a Moravy	
3 Křesťanská a demokratická unie – Československá strana lidová	
4 Občanská demokratická strana	
5 Unie svobody – Demokratická unie	
2. Strany s příspěvkem	
6 Cesta změny	
7 Evropští demokraté	
8 Hnutí nezávislých za harmonický rozvoj obcí a měst	
9 Liberální reformní strana	
10 Nestraniční pro Moravu	
11 NEZÁVISLÍ	
12 Nezávislí starostové pro kraj	vznik 19.8.2004
13 Občanská demokratická aliance	
14 SNK sdružení nezávislých	
15 Strana pro otevřenou společnost	
16 Strana zelených	
17 Volba pro město	
18 Zlínské hnutí nezávislých	
3. Nad 100 tis. Kč	
19 Česká pravice	
20 Demokratická regionální strana	
21 Evropská strana důstojného stáří	vznik 2.7.2004
22 Konzervativní strana	
23 Koruna Česká (monarchistická strana Čech, Moravy a Slezska)	
24 Moravská demokratická strana	
25 "Národní strana"	
26 Nezávislá volba	vznik 2.7.2004
27 Pravý Blok-strana za ODVOLATELNOST politiků, REFERENDA a PŘÍMOU demokracii WWW.CIBULKA.NET	
28 "Sdružení nestraničků"	vznik 9.2.2004
29 Sdružení pro zdraví, sport a prosperitu	
30 Strana práce	vznik 23.8.2004
31 Strana zdravého rozumu	
32 SVOBODNÍ	
33 Unie pro sport a zdraví	
34 Věci veřejné	
4. 10-100 tis. Kč	
35 Balbínova poetická strana	
36 Dělnická strana	
37 Demokratická Unie České republiky	vznik 9.2.2004
38 Hnutí pro Havířov	
39 Hnutí samosprávné Moravy a Slezska	
40 Humanistická aliance	
41 Klub angažovaných nestraničků	
42 Komunistická strana Československa	
43 Naděje	
44 Národně demokratická strana	
45 Národní sjednocení	
46 Nezávislá iniciativa	

47	Strana demokratického socialismu	
48	Strana za životní jistoty	
49	Svobodná občanská samospráva	vznik 22.6.2004
50	Tábor 2002	
51	Viktor Kožený – Občanská federální demokracie	vznik 1.4.2004
52	Všeobecná občanská strana	
5. Pod 10 tis. Kč		
53	COEXISTENTIA	
54	České hnutí za národní jednotu	
55	Hnutí za práva občanů	
56	Iniciativa pražských občanů	
57	"Jirkov 21. století"	
58	Masarykova demokratická strana	
59	Nezávislé sdružení sportovců města Mostu	
60	Nezávislí pro Prahu	
61	Občanská koalice – Politický klub	
62	Občanské demokratické hnutí	vznik 3.11.2004
6. Strany nevykazující v roce 2004 žádné výsledky		
63	Aktiv nezávislých občanů	
64	Folklor i Společnost	vznik 31.12.2004
65	Nezávislé sdružení občanů Blanska	
66	Pravá volba pro Plzeň	
67	Sdružení nájemníků Prahy 1	
68	"1. Sdružení nezávislých Tábor"	
69	Strana drobných živnostníků a podnikatelů	vznik 17.8.2004
70	Strana svobodných demokratů	
71	Strana zdravotně postižených, důchodců a sociálně slabých občanů	
Strany, které neodevzdaly výroční zprávu		
72	"Akce za skutečnou demokracii"	
73	Agrární strana	
74	Demokratická strana sociální spravedlnosti*	vznik 29.1.2004, není uvedena v RESu
75	Helax – Ostrava se baví	
76	Hnutí na podporu dobrovolných hasičů a dalších dobrovolníků	vznik 31.8.2004
77	Pravá alternativa	
78	Republikáni Miroslava Sládka	
79	Republikánská strana zemědělského a malorolnického lidu	
80	Romská občanská iniciativa ČR	
81	Sdružení důchodců České republiky	
82	„Sebeobrana voličů – Váš hlas nepodpoří financování planých řečí ale zdravotnictví Vašeho obvodu"	
83	Sociálně demokratická aliance nezávislých	
84	Správný směr	vznik 25.6.2004
85	Strana občanů republiky České*	vznik 29.1.2004, strana není evidována v rejstříku Ministerstva vnitra
86	Strana Přírodního Zákona	
87	Strana svobodných severu	pozastaveno až 6.4.2005
88	Strana venkova – spojené občanské síly	
89	Unie pro Evropu	
90	Volba pro budoucnost	

* Demokratická strana sociální spravedlnosti a Strana občanů republiky České mají stejné IČO 26650797, jedná se tedy zřejmě o jeden subjekt.

Pozn. Názvy stran v této tabulce jsou uvedeny v doslovném znění podle rejstříku politických stran a hnutí (<http://www.mvcr.cz/rady/strany>).

Příloha 3 Přehled o celkových příjmech a o výdajích politické strany / politického hnutí

a) Přehled o celkových příjmech politické strany / politického hnutí v členění podle § 17 odst. 4 zákona č. 424/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů

Poř. čís.	Název ukazatele	v tis. Kč
a	b	c
1	Příspěvek ze státního rozpočtu České republiky na úhradu volebních nákladů	
2	Příspěvek ze státního rozpočtu České republiky na činnost strany a hnutí (příspěvek na činnost)	
3	Členské příspěvky	
4	Příjmy z pronájmu a prodeje movitého a nemovitého majetku	
5	Úroky z vkladů	
6	Příjmy vznikající z účasti na podnikání jiných právnických osob podle § 17 odst. 3 zák. č. 424/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů	
7	Příjmy z pořádání tombol, kulturních, společenských, sportovních, rekreačních, vzdělávacích a politických akcí	
8	Peněžité dary a dědictví	
9	Ostatní příjmy	
10	Celkem účetní výnosy (poř. čís. 1 až 9)	
11	Nepeněžité dary a dědictví	
12	Půjčky a úvěry	
13	Příjmy celkem (poř. čís. 10 až 12)	

Vysvětlivky:

1. Příjmy se rozumí výnosy ve smyslu podvojného účetnictví podle zákona č. 563/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
2. Částka na řádku č. 10 se rovná částce výnosů celkem ve výkazu zisku a ztráty.
3. Údaje na řádcích č. 11 a 12 nelze zjišťovat z výkazu zisku a ztráty.
4. Částky se zaokrouhlují na celé tisíce korun tak, že pokud je poslední trojčíslí částky vyjádřené v celých korunách menší než 500, zaokrouhluje se dolů a pokud se rovná 500 nebo je větší než 500, zaokrouhluje se nahoru.

b) Přehled o výdajích politické strany / politického hnutí

Poř. čís.	Název ukazatele	v tis. Kč
a	b	c
1	Provozní výdaje	
2	Mzdové výdaje (vč. výdajů na sociální pojištění a ostatních sociálních výdajů)	
3	Výdaje na daně a poplatky	
4	Výdaje na volby	
5	Ostatní výdaje	
6	Výdaje celkem (poř. číslo 1 až 5)	

Vysvětlivky:

- Výdaji se rozumí náklady ve smyslu podvojného účetnictví podle zákona č. 563/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
- Provozní výdaje zahrnují:
 - spotřebu materiálu
 - spotřebu energie
 - spotřebu ostatních neskladovatelných dodávek
 - opravy a udržování
 - cestovné
 - náklady na reprezentaci
 - ostatní služby
- Částka v řádku 6 se rovná částce nákladů celkem ve výkazu zisku a ztráty.
- Částky se zaokrouhlují na celé tisíce korun tak, že pokud je poslední trojčíslí částky vyjádřené v celých korunách menší než 500, zaokrouhluje se dolů a pokud se rovná 500 nebo je větší než 500, zaokrouhluje se nahoru.

**Centrum pro výzkum neziskového
sektoru vzniklo na jaře roku 2003
jako společný projekt
Ekonomicko-správní fakulty
Masarykovy University v Brně
a Brněnského institutu rozvoje
občanské společnosti TRIALOG.**

**Posláním CVNS je trvalé
a systematické zkoumání ekonomiky
neziskových organizací
v České republice a iniciování
odborné i veřejné diskuse
o společenském a hospodářském
významu občanské společnosti.**

CVNS podporují :

**Charles Stewart Mott Foundation
Embassy of The United States of America
Vzdělávací nadace Jana Husa
Nadace Open Society Fund Praha
Trust pro občanskou společnost
ve střední a východní Evropě
prostřednictvím Nadace VIA**

Kontakt:

**Centrum pro výzkum
neziskového sektoru
TRIALOG, Orlí 20, 602 00 Brno
Tel.: 542 210 075, fax: 542 221 502
E-mail: cvns@trialog-brno.cz**

<http://www.e-cvns.cz>

**CENTRUM PRO VÝZKUM
NEZISKOVÉHO SEKTORU**